

Előfizetési díj:
 Egészévre 5 ft - kr
 Félévre 2 „ 30 „
 Negyedévre 1 „ 30 „
 Egyes szám ára 12 kr.
 Megjelen minden csütörtökön.

EGRI POSTA.

HEFTILAP.

Hirdetésekkért
 fizetnek minden háromszor használt sorhely után 4, további közléseknél 3 kr; azonnali bélyegadó fejében minden hirdetésért 30 kr.

Előfizetéseket elfogad: EGERBEN a kiadó-szerkesztőség (Széchenyi utca 168. szám, az irgalmas névvel szemben), az érs. lyc. nyomda-irodája, Jentsch G. Könyvkereskedése (czukor utca), Fraenkl B. Miskolczon, Poplan E. Gyöngyösön, — és minden cs. k. postahivatal.

II. évi folyam.

22. szám.

Május 28-án 1863.

KÖZÜGYEK.

Orvosi nézetek a borról.

Egerben, mint a legjelesebb vörös borok egyik szülőföldén nem lesz fölösleges, a naponként inkább terjedő pálinka- és ser-ivás ellenében a mértékletes bor-ivás előnyét ismertetni.

„Nincs a földön gyógyszerre
Több ily nedv.“

És hogy örökhírű Vörösmartynk jeles „főti dal“át nem csak költési ihlettséggel, de a borra vonatkozólag valódi tárgyismerettel írta, oly világos, miként ezt nem annyira beigazolni, mint inkább állitmányának igazságát ujjal figyelemre méltatni szükséges.

Hogy az emberi nem általában szeret elkábitatni, ezt a történelem minden korból s minden népfajnál igazolja; hol szeszese italokkal nem élnek, ott mákony vagy kábitó füst beszívása pótolják azoknak hatását, sőt még a legújabb s legjózanabbnak látszó angol-amerikai mértékletességi egyletek sem nélkülözhetik legalább a bagózást, vagy — mi még rosszabb — némely felekezettek egészen az ördögösítésig felesigázott vallásos kábulást. — S ha okát fűrkészszük hogy mind ez miért történik? oda juttunk: hogy az ember természeténél fogva gyönyörködik a változatosságban, szereti a nyugalmat, és élvezetért sovány, a szeszese italokból azonfölül jó kedvet erőt bátorságot vél merithetni, mik az életnek valóban hatalmas tényezői. De nézzük az állatokot, az elefánt mint a négylábú állatok legokosabbika, mit nem képes tenni egy tveg rhumert? avagy a lovak, ebek ha megizelték a szeszese italokat, nem szivesen isszák-e? valamint az emberhez legközelebb álló majmok is?

Ha már most azt kérdezzük: mennyiben van tehát a természeti ösztön mellett az embernek szüksége a szeszese vagy kábitó szerekre? — itt már a felelet igen különböző, mert míg a mákony és kábitó pipázások csekély élvezet mellett általában fölösleges, sőt káros szokásnak bizonyulnak be, addig a szeszese italok már kedves izök által élvezeti vágyat keltenek, s mértékletesen élvezve mint valóban títő erősítő szerek, sokaknál mondhatni életszükséggé válnak. Azonban a társadalomban a szeszese italok élvezetére nézve ferde viszony létezik, ugyanis a vagyonosabb néposztály, mely kevesbé erős testimunka, sőt sokszor henye élet mellett, különben is tápláló könnyű emésztési étkekkel táplálkozik, s már ezeknél fogva a szeszese italokat nem csak könnyebben, de egészségi szempontból gyakran ezélszerűen is nélkülözhetné, épen ennek van inkább módjában azokkal élni, sőt visszaélni; holott a szegény földműves vagy napszámos teljes erőkimertülésig folytatott napi munkája mellett emészthetetlen, rosul készült kenyérré vagy ehhez hasonló eledelekre és vizre szoritkozva, tisztátalan, nyomomult viskóban tengeti életét, ruházata is a szükségnek vajmi sokszor nem felel meg, hogy ilyeneknél a szeszese italok s főleg a bor mérsékelt élvezete nem csak jótétemény, de valódi életszükség, tagadni senki nem fogja.

Térjünk hát a borhoz s vizsgáljuk meg mennyire ezélünk kívánja, annak vegyrészeit, hatását, hogy ekként élvezetére nézve sikeres irányt követhessünk.

Bor alatt általában szeszese erjedés által megtisztult gyümölcs nedvet értünk, azonban hogy az áldásdús és mégis szegény magyar Kánaánban egyedül a kiforrott szőlő-levet értjük „bor“ név alatt, mindenki tudja, s a magyar izlését sem az alma- vagy másféle gyümölcs-bor, sem a valódi bort alkotórészeiben vegyileg utánzó mesterkelt folyadék — mely néhány év előtt Németországban nagy zajt ütött — ki nem elégítené.

A kiforrott bor alkotórészei: szesz, csersav (tannin leginkább a vörös borban), kétborkósavas székéleg, kétborkósavas vas, csekély mennyiségű ásványosok, festő anyagok (vörös borban), illó olaj,

égény, — mely két utóbbi minden faj bornak saját szagot és zamatot kölcsönöz, — végre víz; ezeken fölül az édes borokban még fel nem dolgozott cukor. Czukrot a must oly nagy mennyiségben tartalmaz, hogyha p. o. forrás előtt a Vajdaféle mustmérőn 10° mutat, — miből különben csak gyenge közönséges bor válik, — már ekkor is egy magyar akóra 60 itezét számítva 18³/₄ fontnyi van egy akóban, azaz minden foknak egy lat czukor felel meg itezéknél, ahoz pedig hogy a mustból kiforrás után is édes bor váljék, legalább 16° kívánatlik, s ekkor már egy akó must harmincz font czukrot tartalmaz.

A bornak hatása különböző — mindig természetes tiszta kiforrott bort értve — annak színe és ereje szerint. Színre nézve itt csak vörös és fehér bort különböztet meg, mert a siller ha világos színű az utóbbihoz, ha pedig vörös az elsőhöz számitható; erejére nézve három osztály kielégítő ugymint gyenge-közép- és erős bor.

Hogy a bornak különösen kell hatni az állati szervezetre ez alkatrészeinél fogva előlegesen is gyanitható, mert benne izgató és csillapító, erősítő és oldozó, fanyar és éles alkatrészek összeforva működnek, és valóban ha a bor fajait megválasztjuk, mindezen hatást különösen eszközölhetjük általa, míg természetesen az aránylagos szesz tartalom ezeken fölül többé kevésbé, de még is mindezt izgató hatását érezteti. A gyenge savanyus borok mint hűvösítő epeellenes szerek a limonádet pótolják, s főleg nyári tikkasztó hőségben alkalmas ásványvízzel vegyítve nem csak élvezetét üdülést hoznak, hanem az egészség föntartására vagy némely epés bajok gyógyítására igen jó szolgálatot tesznek. A közepszerű és erős borok legyenek fehérek vagy vörösek nem csak a vér — hanem az ideg-rendszert is izgatva, gyorsabb élénkebb tevékenységre serkentik, innen van az állati meleg növekedése, gyorsabb biztosabb emésztés, a test nedveinek bővebb kiürülése, szaporodott izomer az anyagi élet körében, a szellemében pedig derültebb kedély, több bátorság, élénkebb képzelődés, az előbbi kellemetlenségek ideiglenes feledése, mint közönséges tünemények állnak elő azoknál kik a test szükségéhez arányzott mértékletességgel isszák a bort, magától értetik: hogy ezen aránylagos mennyiség nem csak az egyéniség, hanem számos más körülmények szerint rendkívül változó; ellenben kik a poharat tulhajtják, előbb mámorba, majd tökéletes részegségbe esnek, melyben a tetőpontra felesigázott testi és lelki működések mintegy kimerülve ellentétes állapotba jutnak, az érzékek eltompulnak, az izomeró elvesz, s az ekként eltorzított ember tehetetlen barommá fajul. — Mámorról levén szó, jó lesz nyiltan beszélni: hogy annak elűzésére néhány darab czukor használata sikeresnek tapasztaltatott, innen van nagy részben, hogy a pezsgő bor bővebb ivása sokkal kevesebb kábulást és mámort okoz, mint más boré; más részről noha ize a száj és nyelvre nézve elég csípős (piquant), de bő szénasav tartalma főleg a gyomor idegeire csillapítólag hat. — Kinek gyomra gyenge, elnyálkásult, s így emésztése lassu hibás, vagy súlyosabb bajból lábadozik, föltéve hogy más mellékes baj a boritált nem tiltja, az ilyen jó érett ó bort igyék, és pedig ha nem épen vérdús, vagy szorulásra, aranyérre különösen hajlandó, vöröset is; — a bor kitűnő hatását ezen czélra már rég beismerték, „Vinum lac senum“, és nincs e mai napon is számos példa arra, hogy elaggott gyengélkedő öregeket a jó bor mértékletes élvezete türethető épségben sokáig fentart? Igen, mondják némelyek: „de oldozó erővel a bor még sem bír.“ Miután általános gyógyszer — remedium universale — mely minden bajon segítsen, még eddig nem létezik, így a bortól sem lehet hasonlót várni, annyival kevésbé, minthogy oldozó alkatrészekkel nem bővelkedik, de vajjon igen sok hasbeli pangások, dugulások nem gyengéségen alapulnak-e?

s a bor miután az emésztést, ennek folytán az átalakulást, vérkeringést gyorsítja erősíti, nem épen ezen kívánt czélra működik-e? Mit mondjak a fanyar vörös borokról, melyek már sokak izlésével ellenkezők? ezek főleg hidegebb éghajlat alatt kevésbé vérmes egyéneknek oly megbecsülhetlen élélmény, és gyógyszerül szolgálnak, hogy a csudák országából elévarázsolt s a nyegleség minden hangszerével kikürtölt „élet essentiákat“ bizonyára háttérbe szoritják; alig van ember vidékünkön, ki nem tapasztalta volna, miként kisebb emésztési bajoknál, cholera és hasmenési járványokban néhány kanálnyi vörös bor mint óvó- és gyógy-szer mily jótékony hatással bír. Igen alaposnak tartom némelyeknek azon megjegyzését is: „hogyha szépeink tudnák, mily hatalmas gyógyszer rejlik némely női gyengélkedés elűzésére a vörös borban, ugy bizonyára nem vonakodnának félre értőleg öröklött szeméremből annak mértékletes élvezetétől. Hátra van még az összes borfajok fejedelme a nem mesterkelt édes bor, mely hatalmas izgató ereje által nem annyira mindennapi használatra, mint inkább a jó kedv és barátság fűszerezésére, vagy mint politikai lakomákon nem ritkán történik, az elnyelt keserű falatok megédesítésére alkalmas.

Igy a bornak főbb hatásain átfutva, jó lesz tudni azt is, mikor legezélszerűbb bort inni? igaz ugyan hogy erre nézve egy Bacchus szoldjában álló s így Hygiaea istennőnek nem igen udvarló latin költér egy borosan szőlő élczen őt okot emlit a borivásra, melyek utóbbika minden eshetőséget magában foglal, azonban mint már többször emlitem egyedül a mértékletes borivás előnyéről levén szó más szeszese italoké fölött, ebben bizonyára rendet s merteket tartani okvetlenül szükséges. Gyermekek és ifju korban leginkább nélkülözhető a borivás; még is számos tapasztalat utal arra: hogy gyermekeknel hetenként egyszer vagy kétszer egy két kanál bor adagolása a belfégek tenyésztését és szaporodását körlátozza, azontul 24—30 évig ritkán fordul elő szüksége a borivásnak, sőt épen ezen kor az, melyben a gyors erős átalakítás és vérkeringés mellett a bor, s még inkább más szeszese italok leginkább árthatnak; férfiaknál az egyéniség, életmód, évszak és számos más körülmények határozhatják meg aránylag kinékkinek a kellő mennyiséget, egyébként ki 30 éves korán tul sem szerzett még saját én-je körül annyi tapasztalatot, hogy megtudja határozni mi és mennyi használ vagy árt? az valóban számandó.

Nézetem, mint e jelen értekezésnek alap állit-mánya az: hogy kinek kedve és tehetsége van szeszese italokkal élni, s egészségi állapotával nem ellenkezik, az sokkal kevésbé ássa alá egészségét a mértékletes bor-mint ser- vagy pálinka-ivás által.

Hogy öregeknél a bor csaknem a mindennapi kenyér egyik szükséges alkotórésze szinte ismeretes, korántsem tagadva hogy bor nélkül is egészséges hosszú életet lehet élni, hanem miután az ember eredeti egyszerű állapotától mindinkább eltérni törekszik vagy kénytelen, az ilyeneket kivételes eseteknek tekinthetni. Üdvös gyógyhatását a bornak némely betegknél nem ritkán maga az orvos is bámulja, midőn már előbb sok egyéb gyógyszer cserben hagyta.

A bor a tengélet magasabb fokára juttatja a táplálásra és átalakulásra szánt anyagokat, mint a szeszese italok más nemei, s némileg innen is értelmezhető miért nem kedvez a belfégeknek.

Mi a borivásra alkalmas időt illeti: itt ámbár a szokás is sokat határoz, mindazáltal az étkezés ideje látszik legalkalmasabbnak lenni, ezt mutatja az is hogy jó izü falatokra vagy nehezebb emésztett étkekre a bor jobban izlik, valamint üres gyomorral csak iszákosak ohajtlják azt. Gyenge gyomruaknál megengedhető hogy étvágy gerjesztés végett ebéd előtt egy két kanálnyi bort igyanak. Az emésztés ideje alatt ebéd után nagyobb mértékben

a dohánykészlet

atik.
négy hét lefolyta
a válalkozó ér-
zelése neki átada-
bánapénz lefog-
dettetik, szintűgy
lása után határo-
ától önkénytesen

lősorolt kellekek
szerkesztvék, vagy
intűgy tekintetbe
kitűzött határidő

mint ezen eladási
a gyűjtvény jöve-
egri cs. kir. pénz-
ök.

kek kizárva, ki-
ére képtelennek
edés miatt, vagy
ban egyszerű jö-
az állami egyed-
nek, továbbá az
ke, vagy vagyoni-
ettek miatt, a vád
dárni ezikkeket el-
tetésből eltávolí-
a közigazgatási
artózkodást meg

ele után jutna a
ngedély azonnal

jushó 6-án.

zgatósággtól.

hogy a dohány
bályok, és külö-
ozóknak pontos
ladási díjjal üz-
zerint, a mellék-

aláírása

ánygyűjtvény el-
(61) 1—3

s hozzá al-
tő:

perl házban kö-

. . . 28 kr.

. . . 18 „

. . . 24 „

lástól 17 „

agy 40 kis tveg-

és 30 kis tveg

25—30 kr.

Gusztáv.

ő.

00 sorból álló

k kitűnő gyti-

allya vagyon

álynál,

t. 72-ki sz. a.

másik fekete

n vagy Eger-

nál.

a bor nem csak az emésztést zavarja, s ez által fej-fájást, bágyadságot, hanem gyakran hányást is okoz, s ekkor kétszeresen árt, elvonva egyfelől a táplálásra szánt anyagokat, másfelől csökkentve a helyett hogy gyarapítaná a testi erőt.

Miután főbb vonásaiban a bor hatását vázoltuk, vonjunk párhuzamot közte s a ser- meg pálinka- ivás között.

A ser árpából erjesztés, forralás és komló hozzá tétele által készítetik, hogy az izlésnek és egészségnél jobban megfeleljen, huzamosabb ideig kellene állnia. Ez a bornál sokkal kevesebb szesz és savany tartalom mellett nyálkás tápláló gabona részeket foglal magában, s így a test táplálására egyenesen alkalmasabb ugyan más szesz italoknál, azonban főleg az állati élet alantabbi fokán álló zsirképződést mozdítván elő hitványabb tápot nyújt, sem az állat legnemesebb szerveire az agyra idegekre s ezeknek működésére oly derítő csillapító hatással nem bír mint a bor, továbbá az emésztést is kevésbé mozdítja elő, minthogy ennek nagy részét saját felemésztésére veszi igénybe, innen van hogy a divattá vált délelőtti szerzés az étvágy előmozdítása helyett ellenkezőt szül, a beleket fel-fűjja, ez által az étkeknek kevesebb tért hagy, s az emésztést akadályozza, ezt igazolja azon körülmény is, hogy a szeleknek bővebb kifejlődése a belekben legtöbbször gyenge rendetlen emésztésnek következménye, erős gyomru embernek nincs szüksége arra hogy étvágyát szesz italokkal éltesse, a gyenge gyomruak pedig aligha célt érnek vele, legfeljebb azt: hogy megszokás által gyomruk hasonló ösztön folytonos alkalmazása vagy növelése nélkül alig leendő képes emészteni.

Vegyük még szemügyre a pálinkát, borszeszt, rumot, s mindazon ezifránál ezifrább nevű liqueuröket sat. melyek ez osztályba tartoznak. A borszesznek már első közvetlen hatása sokkal kedvezőlenebb a szervezetre mint a boré vagy seré, mert mint szesz bővebb vagy huzamosabb használat után a gyomor hártáit megtámadja, idegeit eltompítja, az emésztést eleinte csak csökkenti, később egészen tönkre teszi, keményedést, vagy lágyulást, máj-lép- s többféle daganatokat idéz elő. Mint igen szállékony izgató szer az idegeket ugyan hevesen izgatja, de annyival előbb is kimeríti, nagyobb ntógyengeséget hoz mind az agyban s ennek működéseiben, mind az ideg hálózatokban, a pálinkától lerészegült egyén kábultabb érzéket-

lenebb, hamarabb megfagy mint a bortól részeg, a mértékletlen pálinka- ivás sokkal hamarabb vízkorra vezet mint a bor. A közönséges, kozmás olajjal bővelkedő pálinka még sokkal kedvezőlenebb hatása mind a gyomorra mint az idegzetre; hogy a rum mint egyik legerősebb szesz folytonos élvezetre nem való, a mondottak után magától értetik. A ezukorral, keserű vagy fűszeres vegyítékekkel készített liquer-ökben a borszesz hatása ugyan részint szelidítetik, részint ellensúlyoztatik, s így bár később érezhető, de el nem marad.

Dr. DOBRÁNYI IGNÁCZ,
Eger város főorvosa.

Városi rend és tisztaság.

IV.

A megjegyzések¹⁾ írójának előszavára azon észvételt kell tennem, mint már múltkor is érintettem, hogy cikkemnek célja nem b. Pyrker érsek érdemeinek dicsőítése; mert hiszen ez esetben még igen sokat kellett volna felhozni; első tekintetre belehet látni, hogy az ő tetteit csak annyiban említettem, a mennyiben Eger szepítésére a közkönyelemre stb. vonatkoznak. De lehet-e ennyi buzgalomra némi dicsőítés nélkül emlékezni? — Hogy én Pyrkernek halálával tartozom az igaz; ő volt az, ki munkásságomra Egerben tért nyitott, ki a 21 éves ifjút Hont megye egyik igénytelen falujában hol akkor ideiglenes bár, de kedvezőbb alkalmazásban volt, felkerestette, meghívta, tanárnak kinevezte illetőleg a k. helytartó tanács által kineveztettem, mielőtt látott, vagy én őt láttam és Egert ismertem volna. Még maig sem tudom, miként jutottam e különös kegyhez; okának kellett lenni, egyik kétségtelen az volt, hogy Eger fiai között nem találkoztott olyan, ki neki azt mondhatta volna: fac me talem, et talis ero. De halálával tartozom én neki még azért is, hogy midőn a viszonyok változtával a felállított intézet alaptökéje elégtelen lett egy családos tanárnak fentartására, s miután Eger közönségétől az egyedül saját iparosai javára létrehozott intézetre mit sem birt ki-

¹⁾ Előbbi cikkemben egy kis hiba történt. Én V. J. ur megjegyzéseit megvalloim el sem olvastam, csak itt ott átnéztem, ha vajjon a 3 pontban azokat érinti-e, miket már szóval mondtam? ekkép észrevételeimet csak a szóval érintett tárgyhöz alkalmazván, 2-ik észrevételem a megjegyzés 3-ik pontját, a 3-ik észrevétel pedig a 2-ik megjegyzést illeti.

eszközölni²⁾ és én más kedvezőbb állomás megnyerésére lépéseket tettem: nehogy az általa felállított intézett e miatt hátrányt szenvedjen, az érseki nyomda vezetését is rám bízta. Ennyi kegyért nem csak nekem, de tán másnak is van mit köszönni. Ha azonban valaki azt hiszi, hogy Pyrker érsek dicsőítésére a hála vezetett, úgy igen csalatkozik, és sérti az annyi érdemekkel ékeskedő boldogultat, kinek tettei mindenkit önkénytelenül tiszteletre ragadnak. És hogy lehet túlhajtásról szólni akkor, midőn egyes tettek, melyekről cikkekkel lehetne írni, csak úgy odavetöleg, pár szóval érintve soroltatnak fel?

Az utószavak és azon kis megjegyzés körülbelül ezt mondják: „te Egerben kaptál kenyeret, tehát annak hálával tartozol, s azért Egert csak dicsérned szabad.“ Én ez elvet nem tartom, és az idézett latin mondatban a bonum és verum szavakat felcserélve találom. Ha az idézet elve,

²⁾ Eger városa az érdekelte tanintézetet illetőleg a tanár fizetéséhez csak 124 pftal járul és 6 öl tüzi fával mely egyszerűs mind a tanoda fűtésére szolgál. A pénz összeg azonban a céhek és egyes polgárok alapítványából kerül ki; a városi pénztárnak csak kezeli a pénzt, mely azután valami kevéssel a közpénztárból pótoltatik. A fát kezdetben az egri érsek adta az erdőben, a város pedig saját költségén behozatta. Most nem tudom miként áll e dolog. — A felebbi 124 pft évdíjat 1849-ik években, tekintve a városi pénztár akkori körülményeit, én fel nem vettem, jobb időkre halasztván. 1850-ik évben az akkori városi hatóság elmaradt illetéket megtagadta azon ürügy alatt, hogy 1849-ben a tanterem tábortól kórháznak foglaltatván el, előadások nem tartattak. Miután egy évdíjas tanár nem napszámos, annak évdíja csak akkor szünelhet meg, ha vagy lemond, vagy elbocsátatik; oly akadályok, melyek a körülményekben rejlenek, okul nem szolgálhatnak, a díj elvonására. Így fogta fel ezt az érsekség és káptalan is, melyek a fizetést nem szüntették meg; de jogosan annyival kevésbé lehetett ezt tenni, mert én mint tanár az intézet nagy mennyiségű eszközeinek helyét is adtam és folytonos gondját viseltem, a pusztulástól megmentettem. Továbbá Eger városa az érdekelte alapítványi pénzeket beszedte, ezt pedig más célokra fordítani szabad nem volt. Elmaradt illetékemmel a városi pénztár nekem még most is adós levén, ennek követeléséhez teljes jogom van. Ezzel fogva felkérem az érdekelte tanintézet igazgatóságát: méltóztassék a városi pénztári könyvekből az elmaradt fizetési illetéket összegyűjtésére, azaz mint t ö k é t a múlt évben általam felajánlott 200 o. é. frthoz csatolni olyképp, hogy a tőke Eger városánál maradván, s annak kamatai évenként a tanodai igazgatóságnak kifizetve, ez összeg ugyan azon tanodai szükségletekre fordíttassék, mire az említett 200 frt kamata használtatik. — E dologot csak azért hoztam fel itten, hogy tudja a városi polgárság, mi történt akkor ez ügyben, miután az akkori közigazgatás titkait úgy sem igen ismerjük. J. J.

T Á R C S A.

KANDALLÓ ELŐTT.

— Beszély. —

185*-ben karácsonra haza utaztam.

Decemberi és pedig kegyetlen decemberi idő volt, szél és havas eső irgalmatlanul bánt velem. Nem csodálhatni tehát, hogy valóságos lelki örömmel hajtottam be Lajos bátyám udvarára, hol barátságos fogadtatást és meleg szobát reméltem találni.

Reményeimben nem csalatkoztam, sőt — a gyakorlati rend ellenére — többet találtam, mint reméltem. Ott találkoztam ugyanis V. Stanislóval és ezen találkozás anyagot nyújtott egy kis novellára.

Találkozás phrásisok, s illetőleg hivatalos esőkök után letelepedtünk a kandalló elé.

Itt el nem mulaszthatom kijelenteni, hogy a lobogó pattogó kandallónak rendkívül nagy barátja és pártfogója vagyok. El is foglaltam tehát tüstént a számomra odaállított özőn előtti karszékem mely sohajtra fogadott ölébe, — s ajtatosan kezdém hallgatni politizáló társaimat. Csakhamar eluntam azonban e száraz eledelt, és elmerültem édesdús gondolatokba.

Különös egy égő kandalló hatása!

Arról már sokat írtak, mennyire teszi a szobát lakályossá, mily megbecsülhetetlen ellenszere a kedvetlenségnek mogorvaságnak, mely elő szokta venni a csúszós rheumás halandót hideg esős napokon; — de én azt is tapasztaltam, hogy az embert nagyon gondolkozóvá teszi.

Politizáló feleim is engedtek e varázsnak; lassankint elcsendesedtek, végre egészen elhallgattak. A csendet csak a kün zugó szél zavarta. Nekem eszembe jutottak azok a szép norvég mesék,

melyeket gyermekkoromban olvastam. Különösen egy. Jó meleg szobában ül a gyermek mellette dajkája. Kün zug a szél, csapkodja az ablaktáblákat. A belévők olyan jól értik szavait. — Ereszszetek be! Messze hideg tájékról, jövök elvagyok fáradva, fázom. Az éjszakasark jeges országából rohantam alá melegebb tájékra, s ime a meleg fut előlem jól bezárt szobákba, s én itt fázom a hideg esőben! — Midőn be nem eresztik, nagy haraggal rázza az ajtót, ablakot, aztán tovább rohan az elhagyott utcákon dözvte törve mit utjában talál.

Bizony jól esett a pattogó láng előtt elmélkedni elsőb kün ázó embertársaink bajairól; aztán — deák voltam, és haza utaztam! — a kedves otthonról! Beh jó, kinek még otthonja van! Az otthonnal oly sok szép dolog jut eszébe.

De mindez nem tartozik ide; nem magamról akarok írni, hanem Stanislórol.

Egyike azon embereknek, kik az érdeket nagyban felkeltik, de kiket leírni nem lehet. Az ember érzi, hogy nagy eseményekben szerepeltek, hogy nagy szenvedélyekkel csatáztak, hogy szenvedélyeiket legyőzték: de mindezt homály fedi, s épen e homály teszi őket érdekessé. Byron Lárában festett ilyen embert; — én azt hiszem e festés azért jó mert homályos, — a képzeletnek nagy tere nagyon hagyva.

Stanisló haja már ősz. Idő vagy más ok halványította-e meg? nem tudom. De ha ránézek redőtlen homlokára, ha szemem tengermélységű tekintetével találkozik: önkénytelenül eszembe jut, — mennyi viharon kelle ez embernek átmenni, míg e természet elleni nyugalmat megnyerte?

Különösen hatott rám ez ember. Midőn úgy néztem tüztől világított szép nyugodt arczát, ki-mondhatatlan vágy támadt bennem multját megismerni. Képzelted tehát örömemet nyájás olvasó, midőn Lajos bácsi andalgasából felszerken, és mint valóságos deus ex machina felkéri Stanislót, hogy beszéljen valamit multjából.

Siettem kérelmét az enyimmal támogatni, s őszintén elmondám neki iménti gondolatimat.

Ő szomoruan mosolygott.

— E fiatal ember — szolt engem értve Lajos bácsihoz — alkalmasint valami Bayardnak képzel engem. Hogy tehát okuljon, és hogy én bűnhődjem, elmondom e gyürü történetét.

Fekete szalagra kötött gyürüt vont elő kebléből.

Kiyáncsian forgattuk a gyürüt. Antik ékszer volt. Az aranymives miénknél vastagabb ujra készíthette, mert két ujam fért bele; kívül nagy rubin ragyogott, belől e felírást olvastuk latin nyelven: Légy hü Istenedhez és hazádhoz! — Midőn a köragyogó piros fényét láttam, azt hittem véresepp. Meg is mondtam e hirtelen gondolatomat Stanislónak. Ő megszorította kezemet, s midőn ránéztem, láttam, hogy nagyon elsapadt.

Azután lehajolt s néhány hasábot vetett a tűzre.

Volt idő midőn az én szívem is fiatal volt, midőn oly életörömmel dobogott mint bármely más huszonegy éves ifjú.

Hogy ezen idő boldog idő volt, nem kell mondanom: a tavasz szebb az ősznél!

Szegény voltam és mégis sokkal gazdagabb mint most. Akkor volt ifjúságom szerelmem, — most nincsen csak e gyürü és azon keserű emlékek, melyekre e gyürü emlékeztet.

Szülöim korán elhaltak. Örököm e gyürü. Apám e szavakkal nyújtotta át halalos ágán: Légy hü Istenedhez, légy hü hazádhoz: akkor áldásom rajtad. Ősöd XII. Károly svéd királytól kapta. A hűség, jutalma volt. Ha hűtlen lennél, legyen hűtlen-séged átka!

Oh apám, ha tudtad volna mit mondasz, nem mondtad volna fiadra e borzasztó átkot!...

— Itt Stanisló kis ideig elhallgatott;

ugy mint írva van zai történetirő az azok hamisak ve galmazásokat ke nem szabad a ha zát romlásra vez az örökös dicsér Széchenyini Hitelt, Vilá irta volna, pedig hogy hazánkfiai nem szerint éper a hibákat megró

De azt sem vevény vagy hely nek, mely ötet lálja? „Operariu érdemli berét és Eger pedig csak itt letelepedik. N juk, hogy más v kétszerezik, lak ezerről alig tud ezernyi szaporod tozik, mely csak midőn erre a tör ha én is, mint Eg kor úgy jöttem i volna „Omnia n somért úgy hisz Eger szülötte, e közmjáváért én is tom: menjetek foglak még azon — mennyire töl e kis polemiána jövöre.

(Ujság jogász ünnepek. — Pes emlékszerű építész gyakorló-intézetben színház miatt.)

Az írónak általában ellenk

az emlékek hat tabb hangon fol Nagybatyá katona. Engem Gyorsan léptem már kapitányi k kineveztetésém örömmel: én n mert Pétervárra

El kelle h nom Hedviget; volna nekem sz vig atyja Osta barátok voltak tunk; a testvér dulatnak adott szerelem kötöt beleegyezett ös az csak három

Eljegyzés voltunk estélye zegtünk, midő mi szeszélyből kal: „Halj meg koltva elem u ő sirt. Én tehát esőkoltam, s h veken szolítga nevetett, s a g jegyeseknek n

Meg kell j dag volt, és ol ték. És mégis egyebe kardj met adhattam Ezekből kineveztetés Nyugalmaszat mére azonban — tehát nőst

gy mint irva van, helyes volna, akkor minden hazai történetíró művét a tűzre kellene hányni, mert azok hamisak volnának, és egyedül a külföldi rágalmaszokat kellene igazaknak tartani. Nem, így nem szabad a hazát szeretni, mert ily eljárás a hazát romlásra vezetné, épen úgy, mint a gyermeket az örökös dicséret és hibáinak elnézése. Ha nagy Széchényi-ink így szerette volna hazáját, ugy a Hitelt, Világ-ot és egyéb munkáit soha sem írta volna, pedig egyedül ezeknek lehet köszönni, hogy hazánkiai helyesebb útra tértek. Az én elvem szerint épen a szülőföld iránti szeretetből kell a hibákat megróni.

De azt sem látom át, miért tartoznék egy jövevény vagy helybeli is a kivánt hálával azon földnek, mely ötlet csak munkája, fáradsága után táplálja? „Operarius dignus mercede,” a munkás megérdemli bérét és senkinek köszönettel nem tartozik. Eger pedig csak örülhet a munkás jövevénynek ha itt letelepedik. Nézzünk kissé körül s mig azt látjuk, hogy más városok 50 év alatt csaknem megkétszerezik, lakosaik számát, Eger 30 év alatt 18 ezerről alig tudott 20 ezerre felvergődni, és a kétezernyi szaporodásnak is fele azon népfajhoz tartozik, mely csak akkor kezdett Egerbe telepedni, midőn erre a törvény engedélyt adott. Azért tehát, ha én is, mint Egernek több érdemes polgára, egykor úgy jöttem is ide, hogy csaknem elmondhattam volna „Omnia mea mecum porto,” 35 évi itt lakásomért ugy hiszem, nem kell pirulnom; és bár nem Eger szülőtte, e város hírneve s dicsőségeért, mint közjáváért én is tettem valamieskét és elmondhatom: menjetek előre ti Eger szülőttei, én követni foglak még azon a téren is, hol vagyont kell áldozni — mennyire tölem telik! — És ezzel legyen vége e kis polemianak, s folytassuk a felvett tárgyat jövőre. JOÓ JÁNOS.

(Folytatjuk.)

Ujabb pesti levelek.

XIV.

(Ujság jogászaink számára. — A compromittált népünnepélyek. — Pest-lipótvárosi bazilikánkról. — Vigyázat az emlékszerű építéssel körül. — Elmékedések a nemz. testgyakorló-intézetben. — Harcz és háboru folyvást a nemzeti színház miatt.)

Május 24-én.

Az írónak magán-dolgait közönség elé vinni, általában ellenkezik az irodalom kifizött főcéljával.

az emlékek hatalma elnémitotta. Azután nyugodtabb hangon folytatá:

Nagybátyám tábornok volt és szenvedélyes katona. Engem is katonai neveltetésben részesített. Gyorsan léptem előre, s huszonegy éves koromban már kapitányi rangban voltam. Azon nap, melyen kineveztetésemet megkaptam, csak bátyámra volt örömnap: én nem örülhettem e kineveztetésnek, mert Pétervárra valék áttéve.

El kelle hagynom Varsót, — el kelle hagynom Hedviget; a kapitányi rang hogyan pótolhatta volna nekem szülővárosomat és jegyesemet? Hedvig atyja Ostatki gróf és elhunyt atyám igen jó barátok voltak. Mi gyermekek játszótársak voltunk; a testvéri szeretet lassanként melegebb indulatnak adott helyet, mig végre a legőszintébb szerelem kötötte össze sziveinket. A gróf ezt látva beleegyezett összekelésünkbe, azon feltétellel, hogy az csak három év múlva fog megtörténni.

Eljegyzésünk története páratlan. A grófnál voltunk estélyen. Új fegyverei érkeztek, azokat nézegettük, midőn Ersen Armin barátom, nem tudom mi szeszélyből, rám irányoz egy pisztolyt e szavakkal: „Halj meg gonosztevő!” Hedvig ezt látva sikoltva elém ugrik. Én természetesen nevettem, de ő sirt. Én tehát hogy vigasztaljam átöleltem, megcsókoltam, s hevülésemben különféle gyöngéd nevetést szölgáltam. A társaság erre még jobban nevetett, s a gróf hogy az illem sértést helyrehozza jegyeseknek nyilvánított.

Meg kell jegyezmem, hogy Hedvig roppant gazdag volt, és oly szép hogy Varsó csillagának nevezték. És mégis engem választott, kinek nem vala egyebe kardjánál. Én mindezt csak szerelmem adhattam, de azt oda is adtam határtalanul!

Ezekből megérthetik önök, hogy a kapitányi kineveztetés nem nagy örömet okozhatott nekem. Nyugalmatatni akartam magam. Bátyám kérelmére azonban elhatároztam, hogy még három évig — tehát nősülésemig szolgállok.

val. Az ettől eltérések azonban már annyira mindennapivá váltak, hogy usus lett belőlük, melyet el kell fogadnunk.

E bevezetés szolgáljon mentségemül, midőn elmondom, hogy tegnap vizsgát tettem a m. kir. államvizsgáló bizottmány előtt. Érdekesebb ennél azon hír, melyet ez alkalommal illetékes ajkából hallék, t. i. hogy ezentul az ügyvédségre ismét, mint a mult évtized alatt, csupán jogtudóri rang képesíthet. Mondják, hogy ily rendelet, mely az országbírói értekezletnek mindkét részről végintézkedésig helybenhagyott rendszabályaitól eltér, már a nm. helytartótanácsnál van s csak közzétételre vár.

Ez mindenestre sokkal fontosabb, semhogy szónélkül hagyhatnók. Az ügyvédek roppant elszaporodása Magyarországon, mivelhogy anyagi gyarapodás helyett a művelt proletarismust növeli, kétségteletlenül némi gátlást tesz szükségessé. E mellett tagadhatlan az is, hogy az ügyvédség, mint a polgárok jogtügyeinek ellátására hivatott állás, a jogtudományban teljes szakismeretet igényel: mindazáltal csekély nézetem szerint, mig az országgyűlés e tárgyban végleg intézkedik, megelégedhetnénk az ország. ért. VIII. cikkelyével, melynek szigoru alkalmazása a bajt nem növelheti, de melynek rövid két év utáni egyoldalú megváltoztatása sokak igyekezetét és előrehaladhatását gátolni fogna.

S most mondjunk el egyetmást abból, a mi utolsó levelem óta a fővárosban történt.

A városi hatóság által 14-én a városrigitben rendezett néptünnepély kissé régen volt, de lett volna bár tegnap, még sem szólnék róla, mert a rossz rendezés következtében oly silányul ütött ki, hogy boszankodás nélkül lehetlen rá gondolnunk. Valóban a hatóság ügyesebb kezekre bízhatta volna a dolgot, a kik nemcsak a nagy költség felrovásához értenek, de mindenek előtt rendet tudnak tartani s a közönséget megfelelő valódi élvezetben részesítik. — A mostani eljárás ismét csak arra szolgált, hogy hitelét ölje meg az ily nálunk még csak csirájában lévő néptünnepélyeknek.

Sokkal jobbat a „Pesti Unio“ című dalárda f. hó 17-én tartott alakulási évünnepélyéről sem mondhatunk. Ennek a közönséget illető része a M argitszigeten rendeztetett. Az egylet főhívására meg is jelent a közönség, számra mint egy 6,000 lélek, s 50 krjával mindenki szivesen elő

Ostatki elhatározásomat hallgatva fogadta. Hedvig sirt.

Elválásunkra jól emlékszem. Virágzó akác alatt ültünk utólszor egymás mellett. Ő keblemre hajtotta fejcsékjét, én simogattam szöke fürtjeit. A mit csak szerető szív elmondhat, mind elmondottam neki, csakhogy felvidítsam: pedig magam is mélyen éreztem ez óra fájalmát.

— Három év rövid idő, az én szeretetem pedig örök. Három év múlva elhagyom e jeges tartományt s visszajövök, hogy többé el ne hagyjalak! — Ő csak zokogással felelt. — Érzem nem látlak többé.

Én is olyast éreztem! . . . Ekkor adtam át neki egyetlen örökömet, e gyűrűt.

— Légy hü Istenedhez és hazáddhoz! — mondá atyám; én azt teszem hozzá: hü leszek hozzád is! Ha e három közül egyet megszegek: é rjen a tyám átka. . . .

— Itt ismét csend áll be. Staniszló kezeibe rejtette arczát, és sokáig hallgatott.

Hallothalvány volt, midőn fölemelkedett. Végre ismét felfogta a történet fonalát.

Azóta évek multak. Az orosz levegő nagy hatással volt rám. Egészen megváltoztam, csak egy nem változott bennem, Hedvig iránti szerelmem.

Isten keze volt ebben. Szerelmem által akart megbüntetni hazaárulásomért.

Oly jó orosz lettem Pétervárott, hogy midőn szegény hazám nem tűrhetve a vasigát fegyvert ragadott: én minden lelkivád nélkül készültem harezra honfiam ellen.

Az utolsó időben nem kaptam tudósítást Varsóból, s így Hedvigről mitsem tudtam.

Épen a nap kelt fel, midőn Kolozhoz értünk.

Mint jó oroszok figyelembe sem vettük e természeti látványt, de annál inkább azon lovascsapatot, mely az erdőből kivált és felénk tartott.

Felkelők voltak.

akarta segíteni az egylet magán-céljait s a jövedelem felerészét illetőleg a lipótvárosi bazilikát; de a rendre a választmányi tagok részéről itt is hiányzott a szükséges előkészület. A roppant nagy gőzöskéket majdnem ostrommal kellett a közönségnek bevenni, hogy eljuthasson a szigetre, hol azonban a nagy igényű dalárda productionál többet ért a működő katonai zenekar. A gyeptáncot elrontá az eső, az étkezést pedig a csak nyereszkeskedni akaró vendéglős. Egyedül a tüzjátékot dicsérik, de azt meg a közönség nagy része nem várhatta be.

Ily hitvány mulatság mellett vigasztalhatna azonban a nagy jövedelem, hanem a rendező urak által ez is könnyelműleg mindenféle kiadásra elpazaroltatott. Jobbról is balról is meghagyták magukat csálni, s így nem csoda, hogy a brutto 3,000 ftból a lipótvárosi templom javára a tiszta jövedelem felének illetőségében csak 105 (százöt) ft jutott. Ezért ugyan kár volt 6,000 embernek szorongani és rosszul mulatni, 50 krjával 210 ember sokkal egyszerűbben összeadhatott volna 105 ftot.

No de vigasztalódjunk: azon egyházzól, melyre a fővárosi dísznek s az ajtatos híveknek oly nagy szükségük van, s melyre 1851—62-ig negyedfél százezer ft fordítottatott de melynek még alapfalai sem emelkedtek fel egészen, újabban gondolkodik nemcsak Pest város tanácsa, mely mint tudjuk a herceg-prímás ö emtja által mult télen ö Felsőségének kegyelmébe ajánlott lotto-tervezet szerint a célra tisztán ö tödfél százezer ftot kívánt juttatni; de legközelebb a Szt-László-társulat Buda fővárosi fiókegylete kebeléből is megalakult a bizottmány, mely az ország jelen egyházi és világi legfőbb hatóságának védnöksége alatt, tevékenységét a kölni dom-épitő egylet példájára kizárólag a lipótvárosi bazilika s a budavári őstemplom (Mátyás király temploma) javára fordítandja.

Építményekről eszembe jut a pesti redoute, mely közel befefejezéséhez. Van is a Duna-partról bámuloja elég. Részemről itéletet a mű fölött, mielőtt teljesen kész nem lesz, nem koczkaztatok. Nem hagyhatom azonban szó nélkül, hogy Alexi szobrász hazánkfia, kinek az épület melletti atelier-jébe olykor be szoktam járni, az építő-bizottmány eljárása ellen, főleg a szobrászati munkát illetőleg, igen kikelt előttem. — Középleteknél, melyek egy város közönségének műizléséről szok-

Csakhamar oly közel jöttek, hogy az alakoka is meg lehetett különböztetni. Élükön őszszakalu férfi lovagolt. Termete, mozdulatai oly ismerősek voltak! De kinek volna ideje ilyenkor a találgatásra!

Mellette egy karsu gyermekfiut vettem észre, de azt figyelemre sem méltattam.

A harc mostani módját nem ismerem; de akkor két lovas csapat összetütközése hasonló volt két hullám összecsapásához: nagy zugással érnek össze, aztán szekeverednek.

Igy történt, hogy én az ősz vezérrel csakhamar összejöttem. Azon karsu ifju még mindig oldalánál volt.

Ily nagy közelségben egészen biztos voltam, hogy e méltóságos arca ismerem. De — mint mondtam — ily pillanatban kinek volna ideje gondolkozni?

Egy pisztolyt vontam elő.

Mielőtt azonban ráirányozhattam volna, ő homlokán találva lebukott lováról. Hogy tehát az én mozdulatom kárba ne vesszen, a mellette lévő ifjut löttém mellbe.

Összerogyott egy sikoltással, mely szivemet átjárta.

Női sikoltás volt.

Odaugrottam s karjaimba fogtam áldozatomat. Midőn sebét akartam megnézni, keblén atyám gyűrűjét találtam.

Hedviget öltem meg!

Nem a kardcsapás, melynek nyomát itt látjátok — itt szétválasztá haját s egy mély forradást mutatott — nem e csapás: a kétségbeesés csapott a földre Ostatki gróf és leánya holt teste mellé!

Staniszló szavait mély csend követé.. e csend nyomasztó hatását most is érzem! TÁROGATÓ.

tak az utókor előtt tanúságot tenni, kétszeresen kell vigyáznunk a művészeti tökélyre; s kontárokra bizni valamely munkát, csak hogy olesón juthassunk hozzá, köveket egymásra halmozni s azt éktelen faragványokkal látni el: rozszabb a semminél.

Egy bécsi füzetet olvasott fel előttem Alexi, melyben egy műértő író erélyesen felszólal és inti Bécs lakóit, hogy mily nagy igyekezettel és vigyázattal járjanak el az új operaház szobrászati és festészeti feldisznítésénél. — Nálunk szokásban van vállalatunkat csak midőn már létrejötték, midőn a temérdek pénzt befektettük, venni komoly bírálat alá. Pedig árthat-e tekintélyes hazánkfainak, árthat-e a szakértőknek, ha bajt látva előre felszólalnak? Valóban nem! de a késő bánat sem használ. — Mindez szomorú igazság, melyet példák illusztrálni éppen nem szükséges.

E napokban egy angol emberrel sétáltam Pest utcáim. A Múzeum után megtekintők, ennek háta mögött a nemzeti lovardát és testgyakorló intézetet. Az utóbbi igen czélszerűen egy kertbe van felállítva; öröm volt nézni az ifjakat a mint edzők (a lélekhez hasonlólag) jó és rozra egyaránt hajlandó testeiket. Az ifjak közt volt egy korosabb egyén is, 25—30 éves lehetett. — Szűk nadrágban s magyar csizmában a legügyesebb gymnasztizálást vitte véghez; az én angolom pedig nem győzte őt eléggé bámulni, s megjegyzé, hogy ilyesmire csak egy magyar képes. E nyilatkozat után először öröm, de csakhamar szomorúság fogta el keblemet.

A magyar megáldva egyaránt kitérő szellemi és testi tulajdonokkal: még sem boldogul! Honnan van ez? — Gazdag országban szegények, annyi böles, tudományos és felvilágosodott fő mellett a politikában ugyszólván említésre sem méltók!

De nem folytatom e tárgyat, mert gúnykép eszembe jut a nemzeti színház, mely éveken keresztül a lapirodalom vitatárgya, s mely körül boldogulni, úgy látszik, a legutóbbi fejedelmi megemlékezés után sem tudunk. — Az igazgatóság, névszerint az igazgató képezi jelenleg is a bajt, melyet

egy írók és művészekből álló fővárosi kör orvosolni akar. — A harc már elkezdődött, még pedig két párt között; milyen lesz a vége, siker-e vagy bukás? Majd megírom. REMÉNYI KÁROLY.

HIRKÜRT.

* A városunkban levő „Fekete s társai” czimű czég részére, — mely a világ nagyobb piacain is az egri nemes boroknak hirt és keletet kivívni oly szép sikerrel s kitartó buzgalommal törekszik, — a londoni tárlat dícsérő oklevele e napokban megküldetett és ekkép szól: „International Exhibition Held In London in MDCCCLXII This Is to Certify that An Honourable Mention was awarded to Messrs Fekete et Co. By The International Jury for. Class III. July 11. 1862. Granville Chairman of Her Majesty's Commissioners; a mi magyarul: (A Londonban 1862-ben tartott nemzetközi kiállítás. Bizonyíték arra, hogy „Fekete és t.” urak a nemzetközi Jury által III. osztályú dícsérő megemlézésre ítéltettek).

— Méltóságos s főtiszt. Roskoványi Ágoston, nyitrai püspök, az egri főmegyének egykori tagja s disse f. hó 12-kén a nyitrai nagy gymnasiumra, mely alaphiány miatt megszűnendő vala, 50,000 frtot tett le örök alapítvány képen. Ily nemes tettek jobban beszélnek mint minden dícsérő szavak mondani képesek.

— A krakói „Czas” szerint a pápa 10,000 frankot osztatott ki a miechowi és piessova, — skálai azon szerencsétlen családok között, a kiknek vagyonát a muszkák felprédálták.

(Tetszhalott). F. hó 26-án szalakülvárosban bizonyos L. Anna nevű nőt, mint halottat, rokonai kiterítettek s 27-én már a koporsóba is behelyezték s a szemfődelet ráborították midőn a tetszhalott — föltámadt s rokonai borzalmára azt kérdé: miért tették őt koporsóba s terítették be szemfődelettel; hisz ő nem halt meg?.. Ismét egy intő péld

dával több, a halottas házak létrehozásának kiáltó szükségére!

A M. S.-ban olvassuk: (Vakmerő indiscretió). A „Flg.” ma reggeli száma az „E. posta” egy név nélkül megjelent cikke ellen kikélvén és elégedetlensége kifejezésére más loyális módot nem találván, „utána járt” — ugymond — s felfedezi, miszerint a zokon esett cikk szerzője „pap és tanár: Smidt-Áldor Imre.” Aztán mint papot itéli meg a névtelen író. — Ily czéges visszaélést — mely a magán viszonyok kikémlését irodalmi érvényre emeli — magunk részéről bővebben megbélyegezni fölöslegesnek tartván, alkalmasan csak azon pasquillt kívánjuk emlékeztetbe hozni, mely egykor Vida Károly kolozsvári „Magyar futár”-jában jelenvén meg, az erdélyi közélet minden tagjának leggyöngédebb magán-viszonyait, ismeretlen gyöngéit és természeti hibáit igyekezett hirtapilag pellengérré állítani. Ezt akkor az erdélyi társaság minden rétegében közmegebotránkozással és undorral fogadták ugyan, de — noha a pasquill igazán följogosít: — bár mindenki tudta, senki sem hozta nyilvánosságra, hogy a vakmerő gunyirat szerzője — Balázs Sándor volt. — Saját választunkat propter certum quoniam elnapoljuk.

Halálozások.

Meghaltak máj. 20—26 Barta Imre 44 éves; Elek Rozál 5 hetes; Pogonyi Mátyás 18 éves; Takács Mária 1/4 éves; Timon János 3/4 éves; Dobó János 5 hónapos; Szedlák János 1/3 éves; Jasztrab Antal 7 hónapos; Német Julia 18 éves. — Összesen 8 f., 4 nőnemű. — Született a hét folytán 17 fű, 8 leány. — Házasságra lépett 1 pár.

Vásári tudósítások.

Eger, hetivásár máj. 26-áról. Árak: t. buza 8 frt kétszer 7 ft, rozs 6 ft 20 kr; árpa 4 ft 80, zab 3 ft 60 kr, tengeri 5 ft köblökint. A hetivásár oly silány, hogy termény alig volt; rozs (legtöbb: 32 köből). A Tiszamelléken (pusztító s kétségbeesztő szárazság ijedve tartóztat vissza mindenkit, ki némi fölséggel bír, terményei eladására. Az utóbbi napokban beállt csekély esőzés talán jobb idők előpostája. Széna az utóbbi hetivásárokon nem volt; a mostanira 6 kocsi ujszénát hoztak s mázsája 2 ft 30 kron kelt.

Felelős szerkesztő Szabó Ignác.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Az egri cs. kir. pénzügyi kerületi igazgatóság által ezennel közhírré tétetik, hogy a cs. kir. dohánygyűjtvény Egerben az egri kerületben nyilvános esődület útján benyújtott írásbeli ajánlatok folytán azon versenyzőnek engedélyeztetik, ki legcsekélyebb árulási százalékot követelend.

Ezen üzleti hely dohányüzletét a nyolcz mértföldnyi távolságu miskolczi cs. kir. dohány raktárból veendő, és hozzá három dohány nagyban áruló, és körülbelül 60 kis tözsér utaltatnak.

Ezen nagyban eladóhelynek évi forgalma tett és pedig 1861. évi november 1-sőtől 1862. évi october 31-éig dohányban 1310 mázsát, 26 font, pénzben pedig 69,800 frt 56 krt.

A kincstár egyébiránt nem vállalja magára a felelősséget, hogy a forgalom eredménye, mely a versenyzés alkalmával az eladási díj kiszámítására alapul vétetett, tovább is hasonló maradvány, valamint az eladási díj felemelés sem fog elegendővé tenni, vagy bár minemű kártalanítási igény tekintetbe vétetni.

Csak is a dohány eladási díj szolgálhat az ajánlat alapjául. Ezen üzlethelyet illetőleg azon esetre, ha a vállalkozó az illetetlen dohánykészletet készpénzben kifizetni nem akar, az állandó hitel fog határozatni, mely hitel hasonló összegű biztosíték által biztosítandó lesz.

A hitelnek összege az illetetlen készlet összegével egyenlő, melynek föntartására az üzleti hely vállalkozója köteleztetik, és melyet közvetlenül a kincstári raktárból veendő.

Az üzlethez szükséges más dohány-szert esetről esetre a gyűjtő azon raktárból, melyhez ellátás végett utalva van, készpénzül vásárolandja.

A dohány és edényekért járó 3000 o. é. frtnyi biztosíték, még az üzlet átvétele előtt, és pedig legfeljebb négy hét alatt azon naptól számítva, melyen ajánlatának elfogadásáról értesítették, leteendő.

A biztosíték nyújtható vagy

- a) a készpénzben, mely az állandóság törlesztési alapjába kamatozás végett letétetik, vagy
- b) államkötvényekben a létező részére meghatározott érték szerint, vagy
- c) bizonyos a cs. kir. pénzügyi ügyészség által megvizsgált, és a jövedéki hatóság által elfogadhatónak ítélt jelzálogos okmányokban. — A letett biztosítékon kívül a hitelezett összegről — a nagyban eladóknak szóló utasításban előírt minta sze-

rint, külön kötelezvény kiállítandó, és ezen cs. kir. pénzügyi kerületi Igazgatóságnak beadandó.

Ezen üzleti helyért versenyzők által bánatpénz fejében, száztól 300 o. é. előlegesen az egri cs. kir. gyűjtő pénztárnál, vagy más legközelebb eső cs. kir. adóhivatalnál leteendő, és az erről szóló nyugta 50 krnyi bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlat-hoz melléklendő, mely is legfeljebb 1863. évi június 10-éig és e napon csak délelőtti 10 óráig következő felirattal „ajánlat az egri cs. kir. dohánygyűjtvényre” az egri cs. kir. pénzügyi igazgatóságnál beadandó.

Az ajánlat az alábbi minta szerint készítendő, és következő okmányokkal ellátandó:

- a) a letett bánatpénzről nyugtával,
- b) a nagykorúságróli, és
- c) a hatóság erkölcsi bizonyítványával.

Azon versenyzők bánatpénzei, kiknek ajánlati figyelembe nem vétettek, a versenyzés bevégeztével azonnal visszaadtnak, — ellenben a vállalkozó bánatpénze a biztosíték letételéig, vagy ha készpénzszel szándékozik fizetni, a dohánykészlet tökéletes kiegészítéseig visszatartatik.

Ha az eladóhely, legfeljebb négy hét lefolyta után azon naptól számítva, melyen a vállalkozó értesítették, hogy a gyűjtvény kezelése neki átadott, el nem vállaltatnék, a letett bánatpénz lefoglaltatik, és a gyűjtvény újra kihirdetetik, szintűgy ha a vállalkozó ajánlata elfogadása után határozottan kijelentené, hogy ajánlatától önkénytesen eláll, bánatpénze visszatartatik.

Oly ajánlatok, melyeknél az elősorolt kellékek hiányzanak, vagy határozatlanul szerkesztvék, vagy mások ajánlatára vonatkoznak, szintűgy tekintetbe nem vétetnek, mint a melyek a kitűzött határidő lefolyta után adatnak be.

A közelebbi feltételek, valamint ezen eladási üzlettel járó kötelezettségek, úgy a gyűjtvény jövedelméről szóló kimutatások az egri cs. kir. pénzügyi igazgatóságnál megtekinthetők.

A versenyzéstől azon személyek kizárják, kiket a törvény szerződéses kötésére képtelennek jelöl, továbbá azok, kik csempészkedés miatt, vagy súlyos jövedéki áthágás és általában egyszerű jövedékáthágás miatt, mennyiben ez, az állami egyedáruság tárgyai üzletére vonatkoznék, továbbá az összállamkötelék, és nyilvános béke, vagy vagyonbiztonság ellen elkövetett súlyos tettek miatt, a vádalól felmentettek, — végre egyedáruai cikkek eladói; kik az eladási üzlettel bíntetésből eltávolítottak, és oly személyek, kiknek a közigazgatási

szabályok az üzlethelyen állandó tartózkodást meg nem engednek.

Ha ily akadály az üzlet átvétele után jutna a hatóság tudomására, az árulási engedély azonnal elvétethetik.

Kelt Egerben, 1863-ik évi májushó 6-án.

A cs. kir. pénzügyi Igazgatóságtól.

Ajánlati minta.

Alőírott ezennel kijelenti, hogy a dohánygyűjtvényt Egerben a fenálló szabályok, és különösen a készlet tartására vonatkozóknak pontos megtartása mellett . . . száztól eladási díjjal üzletbe veszi, a nyilvános hirdetés szerint, a melléklendő okmányok ide zárvák.

Sajátkezű aláírása

Lakhelye

Állása.

Kivülről

Ajánlat az egri cs. kir. dohánygyűjtvény elnyerhetése végett. (61) 2—3

Friss szulini és bártfai viz s hozzá alkalmas bor kapható:

Bucher Gusztáv raktárában Gamperl házban következő árért:

- Szulini nagy butella 28 kr.
 - „ kis „ 18 „
 - Bártfai nagy üveg 24 „
 - „ kis „ minden butellástól 17 „
- Egy láda szulini viz 25 nagy vagy 40 kis üveggel 6 frt 50 kr. — Bártfai 20 nagy és 30 kis üveg 4 frt 50 kr.
- Egy cilinder fehér siller bor 25—30 kr.

3—3 Bucher Gusztáv.

Két bika

három évesek, egyik magyar, másik fekete schvaiczi faj eladó Ostororoson vagy Egerben Joo János tulajdonosnál. 2—3

Előfizet
Egészére . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egyes szám
Megjelen minden

Előfizetéseket
II. évi folyam.

Nézetek

c) Kápolna a temetőre de hogy az annak hatatlan; sőt ann ható, mennyiben metéskor halotta szolgálatni; hal tartani. Már pedig ben e czelokra a szolgálhat. A kápolna díj helyre mető fölött minte léteznék ily kitémető közepére szám, vagy az építés modora fordítható pénz azonban ennél i molysága s m Kerüendő azér falak- és farész stb.: a cifraság test nem zárván zanti styl. A kápolnát elött, am a halottas-kisere halottas-kocsi a a kocsi ott megfolyezete engedi, helyeken, hol k szokásnál fogva nál, a főhelyre szokott felállítva ugyan mellőzteden keresztény reszt, felállítatást követők ten Krisztus urunk, szűnk, a keres szolgál e jelen több említett h a külső jelvénye tul is ragaszkod által nem csak minden hitfele ohajtanám ren helyhez illő legyen e temető belépő figyelme d) Belső a belső utak is reszthez, úgy a kisérlet eljutha csin vitetvén a főleg midőn a némely vallás tetni,) a temető helyig bemehelyekhez vez kell lennie, ha elférjen, azaz rti, ha ezen f mény anyagga tik. E fönt, fő fekszik, az eg is inkább, me ha a temető h tik, azért, h kápolna körül által a számo kimehessen. A ágazhatnak k rokra, táblák oly szélesekn gyalog vivők